

Riktlinje för finansförvaltningen

Region Västmanland

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	1
1.1	Syfte	1
1.2	Bakgrund	1
1.3	Dokumentstruktur	1
1.4	Giltighet och uppdatering	1
2	FINANSFÖRVALTNING	2
2.1	Finansförvaltningens områden.....	2
2.2	Övergripande mål	2
2.3	Ansvar och befogenheter	2
2.4	Sammanhållen finansförvaltning	3
2.5	Investeringsfonder	3
2.6	Motparter och förvaring av värdepapper	3
2.7	Administrativa förutsättningar	3
3	RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING	4
3.1	Granskning	4
3.1.1	Granskning av kartlagda processer	4
3.1.2	Utförande av granskning enligt internkontrollplan	4
3.1.3	Granskning av finansverksamheten	4
3.2	Internkontroll.....	4
3.2.1	Beskrivning av processen	4
3.2.2	Utveckling av processer	4
3.3	Rapportering	4
4	HÅLLBARHET	5
5	SKULD- OCH LIKVIDITETSFÖRVALTNING	6
5.1	Likviditetsberedskap	6
5.2	Likviditetsplanering	6
5.3	Skuldförvaltning	6
5.3.1	Målsättning skuldförvaltning	6
5.3.2	Derivat	6
5.3.3	Risker	7
5.3.3.1	Finansieringsrisk	7
5.3.3.1.1	Kapitalbindning	7
5.3.3.2	Ränterisk	7
5.3.3.2.1	Räntebindning	7
5.3.4	Internlån	7
5.3.5	Överskottslikviditet	7
5.3.6	Rapportering skuldförvaltning	7
5.4	Likviditetsförvaltning	8
5.4.1	Målsättning likviditetsförvaltning	8
5.4.2	Tillåtna tillgångsslag	8
5.4.2.1	Räntebärande värdepapper	8
5.4.2.2	Likvida medel	8
5.4.3	Derivat	8
5.4.4	Risker	8
5.4.4.1	Kreditrisk	8
5.4.4.2	Ränterisk	8
5.4.4.3	Likviditetsrisk	8
5.4.4.4	Valutarisk	8
5.4.5	Rapportering likviditetsförvaltning	8
6	PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING	9
6.1	Målsättning pensionsmedelsförvaltning	9
6.2	Tillåtna tillgångsslag	9
6.2.1	Aktier	9
6.2.2	Räntebärande värdepapper	9

6.2.2.1	Internlån	9
6.2.3	Alternativa investeringar	9
6.2.4	Likvida medel	9
6.3	Risker	9
6.3.1	Marknadsrisk	9
6.3.1.1	Tillgångsallokering och limiter	10
6.3.2	Kreditrisk	10
6.3.3	Ränterisk	10
6.3.4	Likviditetsrisk	10
6.3.5	Valutarisk	10
6.4	Val av jämförelseindex	10
6.5	Derivatinstrument	11
6.6	Rapportering pensionsmedelsförvaltning	11
7	DONATIONSMEDELSFÖRVALTNING	12
7.1	Målsättning donationsmedelsförvaltning	12
7.2	Tillåtna tillgångsslag	12
7.2.1	Aktier	12
7.2.2	Räntebärande värdepapper	12
7.2.3	Alternativa investeringar	12
7.2.4	Likvida medel	12
7.3	Risker	12
7.3.1	Marknadsrisker	12
7.3.1.1	Tillgångsallokering och limiter	12
7.3.2	Kreditrisk	13
7.3.3	Ränterisk	13
7.3.4	Likviditetsrisk	13
7.3.5	Valutarisk	13
7.4	Derivatinstrument	13
7.5	Rapportering donationsmedelsförvaltning	13
8	ÖVRIG FINANSFÖRVALTNING	14
8.1	Målsättning övrig finansförvaltning	14
8.2	Valutahantering	14
8.2.1	Kurssäkring	14
8.3	Leasing	14
8.4	Borgensavgift till hel- och delägda bolag	14
8.5	Rapportering	14

BILAGA 1: Tillämpning av branscher som undviks

BILAGA 2: Förklaring/beskrivning av rating

BILAGA 3: Ordlista/definitioner – I denna riktlinje återfinns understrukna ord. Dessa finns definierade i bilaga 3.

Kursiv text är text från policyn, beslutad av fullmäktige. Denna har vävts in i riktlinjen för att inblandade ska få en helhetsbild av regelverket.

1 INLEDNING

Finanspolicyn utgör tillsammans med de finansiella riktlinjerna ett övergripande ramverk för finansförvaltningen inom regionen.

1.1 Syfte

Ett väl definierat regelverk är ett styrinstrument och ett hjälpmedel för de personer, internt och externt, som arbetar med finansförvaltningen. Genom att ansvar, befogenheter, regler och risknivåer definieras och klarläggs, skapas förutsättningar för ett snabbt och korrekt beslutsfattande.

Syftet med dokumentet är att:

- Fastställa mål och riktlinjer för finansförvaltningen
- Ange hur ansvaret inom finansförvaltningen är fördelat
- Identifiera finansiella risker och ange riktlinjer för hur dessa risker ska hanteras
- Beskriva hur rapportering och uppföljning ska ske

1.2 Bakgrund

Av Kommunallagen (11 kap. 2-4 §) framgår att kommuner och regioner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Fullmäktige ska meddela föreskrifter om medelsförvaltningen och särskilda föreskrifter om förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser.

1.3 Dokumentstruktur

Regionens finanspolicy beslutas av Regionfullmäktige. *Som komplement till finanspolicyn lämnas mer detaljerade riktlinjer från Regionstyrelsen. Policyn (kursiv stil) har vävts in i riktlinjen för att underlätta för inblandade parter att få en samlad bild av regelverket.*

1.4 Giltighet och uppdatering

Denna riktlinje gäller från och med det datum då regionens finanspolicy är antagen i regionfullmäktige.

Riktlinjen ska löpande hållas uppdaterad med hänsyn till förändringar i finanspolicyn, aktuella förhållanden inom regionen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna. Riktlinjen ska omprövas minst årligen och uppdateras vid behov. Fastställande och ändringar i riktlinjen ska beslutas av regionstyrelsen och därefter distribueras till berörda parter.

2 FINANSFÖRVALTNING

2.1 Finansförvaltningens områden

Regionens finansförvaltning är i huvudsak uppdelad i fyra områden:

- Skuld- och likviditetsförvaltning
- Pensionsmedelsförvaltning
- Donationsmedelsförvaltning
- Övrig finansförvaltning

2.2 Övergripande mål

Den övergripande målsättningen med finansförvaltningen är att vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten för regionen. Regionen har härutöver ett långsiktigt åtagande att möta framtida pensionsförpliktelser. Inom ramen för detta ska finansförvaltningen uppnå en så god avkastning på kapitalet och en så låg upplåningskostnad på skulderna som möjligt med hänsyn till fastställda riskmål för respektive område.

2.3 Ansvar och befogenheter

Ansvar för finansförvaltningen inom regionen fördelas mellan funktionerna nedan.

Regionfullmäktige (RF):

- ansvarar för att finansförvaltningen sker i enlighet med Kommunallagen 11 kap. 2-4 §
- fastställer och beslutar om förändringar i finanspolicyn
- beslutar om avsättningar till eller uttag från pensionsmedelsportföljen
- fastställer årligen limit för nyupplåning och total ram för upplåning
- beslutar om ingående av borgen samt borgensavgift

Regionstyrelsen (RS):

- följer upp att finansförvaltningen sker enligt finanspolicyn
- ansvarar för regionens finansförvaltning och fastställer i interna styrdokument beslutanderätt och befogenheter mellan regionstyrelsen och tjänstemannaförvaltningen utöver det som anges i policyn
- fastställer och beslutar om riktlinjer inom ramen för finanspolicyn
- har ett övergripande ansvar för donationsmedelsförvaltningen
- godkänner upprättande av publika låneprogram
- beslutar om nivå och villkor för interna krediter till ägda bolag och kan även besluta om justering av bolags krediter under löpande år
- rapporterar finansförvaltningens status och utveckling i delårs- och årsrapportering till RF
- ansvarar för att policyn ses över årligen och uppdateras vid behov
- beslutar om internlån

Regiondirektören:

- har det övergripande ansvaret för tjänstemannaförvaltningen under regionstyrelsen

Ekonomidirektören:

- har ansvar att tillse att regionen har en väl fungerande finansfunktion gällande bemanning, organisation och rutiner
- har ansvar att minst årligen ompröva denna riktlinje och vid behov föreslå lämpliga förändringar
- har ansvar att tillse att en kontrollfunktion med tillräckliga resurser och rutiner för kontroll och granskning finns avseende finansförvaltningen
- har ansvar för samverkan med andra regioner

Finanschef (finansfunktionen):

- har ansvar för det löpande arbetet i finansfunktionen och det operativa ansvaret för att finansförvaltningen sker i enlighet med fastställd finanspolicy med tillhörande riktlinjer och delegationsordning
- hanterar den löpande finansförvaltningen genom att fatta beslut om och genomföra transaktioner. Besluten ska dokumenteras och affärerna ska anmälas till politiken enligt regionens rutin.

- svarar för planering av den löpande finansförvaltningen

Riskkontroll (finansfunktionen):

- svarar för uppföljning och rapportering av den löpande finansförvaltningen
- ansvarar för kontroll och utveckling av affärsprocessen

2.4 Sammanhållen finansförvaltning

Finanspolicyn omfattar, i tillämpliga delar, även regionens helägda bolag. Regionen ska tillämpa en sammanhållen finansförvaltning, vilket innebär att verksamheter och helägda bolag ska knytas till regionens koncernkontosystem. Även majoritetsägda bolag kan knytas till koncernkontosystemet om det bedöms lämpligt och då finns möjligheten att få en kredit kopplad till koncernkontot. Om majoritetsägda bolag lånar externt ska detta ske med borgen från regionen.

2.5 Investeringsfonder

Likviditetsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning och donationsmedelsförvaltning ska företrädesvis ske via placeringar i investeringsfonder genom förvärv av fondandelar. Det är regionens finansfunktion som ansvarar för valet av investeringsfonder.

2.6 Motparter och förvaring av värdepapper

Placering i investeringsfonder får endast ske med motparter som har erforderliga tillstånd från Finansinspektionen eller, för utländska institutioner, tillstånd motsvarande Finansinspektionens.

2.7 Administrativa förutsättningar

Handel med finansiella instrument är centralt i finansförvaltningen och kräver att tydliga riktlinjer och administrativa förutsättningar är etablerade. I de fall finansfunktionen ska hantera finansiella instrument som inte använts sedan tidigare måste det säkerställas att riktlinjer, rutiner, resurser och övrig administration finns på plats innan de används i finansförvaltningen. Flertalet finansiella instrument och strategier kan förekomma och nedan ska endast ses som exempel.

Vid användning av derivat krävs bland annat godkända derivathandelsavtal. Vidare krävs att finansfunktionen på ett rimligt sätt kan värdera och prissätta derivaten samt att det klargörs enligt vilken princip derivaten ska bedömas relativt de risklimiter som gäller i riktlinjerna. Vissa derivat kräver löpande betalningshantering. Även rutiner för detta måste finnas på plats innan handel får påbörjas.

För att upplåning i eget marknadsprogram ska vara motiverat krävs att upplåningsbehovet ska vara bestående över ett flertal år så att skuldportföljen förväntas vara långvarig. Ett program och ramverk för emittering av obligationer och/eller certifikat behöver sättas upp i samverkan med jurister och finansiella motparter. Regionen bör även erhålla och upprätthålla en finansiell rating från ett av marknaden erkänt ratinginstitut. För emittering av egna gröna obligationer tillkommer dessutom särskilda krav på återrapporering. I enlighet med skrivningen ovan om ansvar och befogenheter är det regionstyrelsen som fattar beslut om eventuella marknadsprogram.

Alternativa investeringar kan utöver finansiella risker även innebära andra risker som behöver beaktas inför en investering. Dessa risker varierar beroende på vilken typ av alternativ investering det är och behöver genomlysas och granskas. Avtalen är normalt sett mer omfattande jämfört med traditionella aktie- och räntefonder vilket kan medföra behov av extern juridisk granskning.

3 RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

3.1 Granskning

Granskning ska ske av policyefterlevnad och att finansfunktionen arbetar enligt kartlagda processer. Resultatet av granskningen ska återspeglas i en rapport som skickas direkt till ekonomidirektören.

Granskningsrapporten ska minst innehålla följande delar:

- Granskning av process vid affärstransaktion
- Granskning av att inget limitbrott skett
- Granskning av hållbarhetskriterier

3.1.1 Granskning av kartlagda processer

Årligen eller vid behov ansvarar funktionen för riskkontroll för att revidera eller komplettera affärsprocesserna.

3.1.2 Utförande av granskning enligt internkontrollplan

Internkontrollarbetet ska redovisas årligen. Dock sker granskning enligt internkontrollplanen löpande under hela året. Resultatet från granskningen ska säkerställa att risken är rätt definierad och att lämpliga åtgärder vidtas.

3.1.3 Granskning av finansverksamheten

En granskning av verksamheten kan även förekomma av internrevisionen eller genom extern part.

3.2 Internkontroll

I syfte att uppnå god intern styrning och kontroll ska verksamheten organiseras på ett sådant sätt att verksamheten är väl överblickbar, transparent, med tydliga mål och god kontroll. Detta utgör en kombination av tydliga strukturer, sundhet och god kultur.

Finansfunktionens internkontroll ska kännetecknas av en systematiskt säkerställd efterlevnad av externa och interna regelverk, att en ändamålsenlig och effektiv verksamhet utförs samt att denna har en tillförlitlig finansiell rapportering. Det uppnås genom att verksamheten följer de etablerade processerna samt följer upp dessa i internkontrollarbetet.

3.2.1 Beskrivning av processen

Internkontrollprocessen består av att identifiera och analysera risker, planera granskningar, följa upp granskningar, planera åtgärder och sammanfatta resultat. De kontrollpunkter som tas fram ska redovisas i en internkontrollplan. Resultatet av internkontrollarbetet ska sammanfattas i en internkontrollrapport.

3.2.2 Utveckling av processer

Internkontrollarbetet syftar till att proaktivt hantera risker och minska avvikelserna över tid. Verksamhetens processer justeras och utvecklas utifrån internkontrollarbetet i syfte att systematiskt införliva de förbättringar i arbetssätt som internkontrollen identifierar.

3.3 Rapportering

Rapporteringen ska verifiera att placeringar och risker överensstämmer med finanspolicyn.

Rapporteringen ska minst innehålla finansförvaltningens resultat, relevanta riskmått samt exponeringar. Detaljer kring vad som ska rapporteras framgår av respektive delkapitel.

Rapportering till regionfullmäktige sker i delårsrapporter och i årsredovisningen. Rapportering till regionstyrelsen eller utskott sker regelbundet under året på basis av framtagna månadsrapporter.

Externa förvaltare ska fortlöpande förse regionen med avräkningsnotor avseende genomförda transaktioner samt regelbundet minst kvartalsvis rapportera utfallet av förvaltningen.

4 HÅLLBARHET

Fondmedlen ska förvaltas på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar utveckling kan främjas utan att det görs avkall på de finansiella målen.

Regionens anlitade förvaltare ska inte investera i företag som uppenbart bryter mot kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. De konventioner som bland annat avses anges i bilaga 1.

De investeringsfonder som regionen har investeringar i ska undvika placeringar i företag/företagsgrupper där en icke-oväsentlig del av omsättningen kommer från produktion av tobak, alkoholvaror, pornografi, kontroversiella vapen eller fossila bränslen. Undantag från dessa exkluderingskriterier får göras för företag under omställning.*

Om det kommer till regionens kännedom att ett företag som bryter mot dessa hållbarhetskriterier ingår i någon av de investeringsfonder där regionen har innehav ska förvaltaren kontaktas. Baserat på dialogen och tillgänglig information i övrigt ska en helhetsbedömning göras av investeringens lämplighet, varvid bland annat ska beaktas olika åtgärder företaget har vidtagit för att rätta till missförhållandena och företagets agerande i övrigt.

Uppföljning av hur reglerna gällande hållbarhet efterföljs ingår i den årliga uppföljningen av förvaltningen.

**) Fondbolagens förenings skrift "Vägledning för hållbarhetsrelaterade upplysningar för fonder" från december 2021 använder gränsvärdet 5 %. Bolag som har en högre andel av omsättningen än så från exkluderade branscher väljs bort på hållbarhetsmässiga grunder.*

5 SKULD- OCH LIKVIDITETSFÖRVALTNING

En god likviditetsplanering är avgörande för att nå finansförvaltningens övergripande målsättning; att vid varje tillfälle säkerställa betalningskapaciteten för regionen. För att klara det kan perioder av större investeringar behöva mötas av extern upplåning om de internt genererade medlen inte räcker till. Under perioder med positivt kassaflöde kan istället skulderna amorteras varefter överskottslikviditet kan ackumuleras. Skuldförvaltning och likviditetsförvaltning är således tätt sammanlänkade och behandlas därför gemensamt i detta kapitel.

En god likviditetsplanering bygger på framförhållning. Om kommande likviditetsbehov är stort behöver upplåning planeras och genomföras i tid. Ogynnsamma marknadsförhållanden kan försvåra upplåning och höja upplåningskostnaden. Ett medel för att möta framtida likviditetsbehov är att upphandla kreditfaciliteter som både kan hantera kortsiktiga likviditetsfluktuationer och agera som buffert vid större medelfristiga likviditetsbehov.

5.1 Likviditetsberedskap

Regionens likviditetsbehov för en specifik tidsperiod motsvaras av det prognostiserade kassaflödet exklusive likviditetsflöden i pensionsmedelsförvaltningen.

En adekvat likviditetsberedskap innebär att regionens kassabehållning (exklusive kassa i pensionsmedelsförvaltningen) och outnyttjade korta krediter ska överstiga likviditetsbehovet kommande sex kalendermånader.

5.2 Likviditetsplanering

Regionens likviditetsprognos ska ligga till grund för bedömningen av likviditetsbehovet på kort respektive lång sikt samt utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel, överföringar till och från pensionsmedelsportföljen samt behov av upplåning och tecknande av kreditfaciliteter.

Den långsiktiga likviditetsplanen ska uppdateras varje år och omfatta minst samma tidsperiod som budgetens flerårsplaner. För att säkerställa att kravet på likviditetsberedskap uppfylls ska vidare en mer detaljerad likviditetsprognos tas fram som visar likviditetsbehovet de närmaste 6-12 månaderna.

5.3 Skuldförvaltning

Detta avsnitt beskriver hur regionen ska hantera skulder och eventuell överskottslikviditet om regionen har utestående externa räntebärande skulder. Skulder upptagna för externa hyresgäster exkluderas vid beräkningen.

5.3.1 Målsättning skuldförvaltning

Upplåning ska ske till lägsta möjliga långsiktiga lånekostnad givet fastställda riskmått. Extern finansiering av stora projekt eller investeringar ska ske med god framförhållning och vid behov genom upptagande av kreditlöften.

Eventuell överskottslikviditet ska matchas mot den utestående räntebärande skulden både vad gäller löptid och kreditrisk.

5.3.2 Derivat

Derivatinstrument kan användas för att styra räntebindningstiden i skuldportföljen.

Godkända derivatinstrument för skuldförvaltning är:

- Forward rate agreements (FRA)
- Caps och floors (räntetak och räntegolv)
- Ränteswappar
- Ränteoptioner

Positioner i derivatinstrument får inte tas om gällande limiter bryts vid köp, försäljning, lösen eller motsvarande. De instrument som används för skuldförvaltningen ska vid affärstillfället uppfylla kraven för säkringsredovisning.

Vid så kallade OTC-affärer (affärer som inte är clearade via en börs) gäller att motparten måste ha en kreditrating på minst A- (S&P) eller A3 (Moody's).

5.3.3 Risker

Upplåning och hantering av en skuldportfölj innefattar en mängd olika finansiella risker. För att hantera dessa risker och ge goda förutsättningar att nå målsättningen med skuldförvaltningen gäller begränsningarna nedan.

5.3.3.1 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att regionen inte kan uppta lån på marknaden när så önskas alternativt att finansieringen endast kan ske till ofördelaktiga villkor.

Finansieringsrisken i portföljen är större om betydande belopp ska lånas upp vid ett enda tillfälle i jämförelse med om mindre lånebelopp förfaller vid flera tillfällen, skuldportföljens låneförfall ska därför spridas jämnt över tiden.

5.3.3.1.1 Kapitalbindning

För att begränsa finansieringsrisken ska förfallen på låneavtalen spridas ut jämnt över åren.

Andelen lån som förfaller till betalning inom kommande 12 månader begränsas till 40 % av den totala skuldportföljen. Förutom denna begränsning ska maximalt 30 % av skuldportföljen förfalla under ett och samma kalenderår. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vidare inte understiga 2 år.

Avvikelse från begränsningarna ovan är tillåtna om skuldportföljen antingen understiger en miljard kronor eller om skuldportföljen understiger två miljarder kronor och ytterligare lånebehov inte längre föreligger.

I tillägg till begränsningarna ovan gäller att ett lån inte får ha en längre löptid än 12 år om inte separat beslut fattats om detta i regionstyrelsen.

5.3.3.2 Ränterisk

Med ränterisk avses marknadsräntans genomslag på regionens räntekostnader.

5.3.3.2.1 Räntebindning

För att begränsa ränterisken ska delar av skuldportföljen ha bunden ränta.

Andelen ränteförfall inom kommande 12 månader får maximalt uppgå till 60 % av den totala upplåningen. Vidare ska den genomsnittliga räntebindningstiden ligga mellan 2 år och 5 år.

Avvikelse från begränsningarna ovan är tillåtna om skuldportföljen antingen understiger en miljard kronor eller om skuldportföljen understiger två miljarder kronor och ytterligare lånebehov inte längre föreligger.

I tillägg till begränsningarna ovan gäller att räntesäkringar inte får ha en längre löptid än 12 år om inte separat beslut fattats om detta i regionstyrelsen.

5.3.4 Internlån

Internlån är ett lån där regionen lånar av pensionsmedelsportföljen istället för av en extern långivare. En revers upprättas som en fordran mot regionen till marknadsmässiga villkor och återbetalas enligt fastställd amorteringsplan. Internlån regleras i övrigt under motsvarande avsnitt under Pensionsmedelsportföljen. Internlånet räknas in som en del av regionens totala skuldportfölj och omfattas av reglerna ovan för kapitalbindning och räntebindning.

5.3.5 Överskottslikviditet

Eventuell överskottslikviditet ska, om regionen i övrigt är låntagare, matchas mot förfallande lån för att minimera perioden då regionen lånar samtidigt som det finns likvida medel tillgängliga. Endast räntefonder och placeringar på inlåningskonto får användas och innehaven i räntefonderna måste ha en snittrating på, som lägst, AA-.

5.3.6 Rapportering skuldförvaltning

Rapportering avseende skuldförvaltningen ska ske i enlighet med skrivningarna i kapitel 3. Skuldrapporten ska minst innehålla uppgifter om skuldportföljens:

- Volym
- genomsnittlig räntesats
- genomsnittliga kapital- och räntebindningstid
- omfattningen av derivat

- kreditgivare
- förändringar sedan förra rapporten

5.4 Likviditetsförvaltning

Detta avsnitt beskriver hur regionen ska agera i sin likviditetsförvaltning om regionen inte har några utestående räntebärande lån. Skulder upptagna för externa hyresgäster exkluderas vid beräkningen.

5.4.1 Målsättning likviditetsförvaltning

Regionens likvida medel ska förvaltas på ett sådant sätt att likviditetsrisken begränsas och att en god likviditetsberedskap upprätthålls vid alla tillfällen. Utöver detta gäller att medlen ska placeras så att en tillfredsställande avkastning erhålls till låg risk. Med tillfredsställande avkastning menas i detta sammanhang en avkastning som inte understiger affärsbankernas inlåningsräntor.

5.4.2 Tillåtna tillgångsslag

Följande tillgångsslag är tillåtna i likviditetsförvaltningen:

- Räntebärande värdepapper
- Likvida medel

5.4.2.1 Räntebärande värdepapper

Den räntebärande delen av portföljen ska huvudsakligen bestå av räntefonder med hög kreditvärdighet. Endast räntefonder bestående av nominella räntebärande värdepapper är tillåtna.

5.4.2.2 Likvida medel

Överskottslikviditet kan behållas på transaktionskontot om likviditeten är mycket kortsiktig eller om villkoren i räntebärande värdepapper är likvärdig räntevillkoren på transaktionskontot.

5.4.3 Derivat

Derivatinstrument är endast tillåtet indirekt via de investeringsfonder regionen är investerad i.

5.4.4 Risker

Placeringar i kapitalmarknaden innefattar en mängd olika finansiella risker. För att hantera dessa risker och ge portföljen goda förutsättningar att nå målsättningen med likviditetsförvaltningen gäller begränsningarna nedan.

5.4.4.1 Kreditrisk

Placeringar ska ske genom bankinlåning eller i räntefonder med låg kreditrisk, (s.k. "investment grade" på ratingskalan – kreditbetyg AAA till BBB-) för beskrivning av rating – se bilaga 2. Kreditrisken begränsas genom att maximalt 20 % av likviditetsportföljen får vara i fonder med en snittrating lägre än AA- (eller motsvarande). Innehav i räntefond med lägre snittrating än BBB- är inte tillåten i likviditetsportföljen.

5.4.4.2 Ränterisk

Ränterisken begränsas genom att den genomsnittliga durationen i likviditetsportföljen måste understiga 2 år.

5.4.4.3 Likviditetsrisk

Likviditetsrisken begränsas genom att placeringarna får ha en inlösning på som längst 30 dagar.

5.4.4.4 Valutarisk

Ingen valutarisk ska förekomma i likviditetsförvaltningen. Innehav i räntefonder ska vara noterade i svenska kronor.

5.4.5 Rapportering likviditetsförvaltning

Rapportering avseende likviditetsförvaltningen ska ske i enlighet med skrivningarna i kapitel 3. Likviditetsrapporten ska minst innehålla uppgifter om:

- regionens likviditet och tillgängliga kreditfaciliteter i förhållande till likviditetsbehovet
- avkastning relativt fastställt mål
- risker i förhållande till limiter

6 PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING

Pensionsmedelsförvaltningen styr hur regionen ska agera för att utifrån sina förutsättningar uppnå sitt åtagande om att säkerställa framtida pensionsutbetalningar, det vill säga hur den övergripande målsättningen nås.

Regionens pensionsmedelsförvaltning utgörs av flera tillgångsslag som tillsammans bildar en kapitalportfölj. En portfölj är en samling innehav med olika egenskaper vad gäller avkastning och risk. En effektivt sammansatt portfölj har lägre total marknadsrisk än de enskilda tillgångarna var för sig.

6.1 Målsättning pensionsmedelsförvaltning

Givet regionens åtagande att säkerställa framtida pensionsutbetalningar är avkastningsmålet 3 procent i reala termer, det vill säga justerat för inflation mätt som förändringen av konsumentprisindex. Detta avkastningsmål ska utvärderas över rullande femårsperioder.

6.2 Tillåtna tillgångsslag

Pensionsmedelsförvaltningen får innehålla följande tillgångsslag:

- Aktier
- Räntebärande värdepapper
- Alternativa investeringar
- Likvida medel

6.2.1 Aktier

Inget direktägande av enskilda aktier är tillåtet. En bred branschmässig spridning ska eftersträvas. Likaså ska, för den utländska aktieportföljen, en bred geografisk spridning eftersträvas.

6.2.2 Räntebärande värdepapper

Den räntebärande portföljen kan utgöras av såväl nominella som reala räntebärande värdepapper.

6.2.2.1 Internlån

En del av den räntebärande portföljen kan utgöras av internlån. Internlån är ett lån där regionen lånar av pensionsmedelsportföljen istället för av en extern långivare. En revers upprättas som en fordran mot regionen med marknadsmässiga villkor och återbetalas enligt fastställd amorteringsplan. Internlånet måste återbetalas inom en 10-årsperiod och begränsas till att maximalt vara 10 % av totala pensionsmedelsportföljen.

6.2.3 Alternativa investeringar

Genom att investera i alternativa investeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras. Den alternativa portföljen ska spridas över flera investeringar.

I alternativa investeringar ingår även investeringar med måttlig till hög korrelation till aktie- eller räntemarknaden, men där kapitalet har en inlåsning genom investeringsavtal.

6.2.4 Likvida medel

Totalportföljen ska normalt vara fullinvesterad. I samband med större flöden inom portföljen kan dock viss likviditet förekomma. Likviditet kan under en tillfällig period lånas ut till regionen via korta lån enligt särskild rutin.

6.3 Risker

Placeringar i kapitalmarknaden innefattar en mängd olika finansiella risker. För att hantera dessa risker och ge portföljen goda förutsättningar att nå målsättningen med pensionsmedelsförvaltningen gäller begränsningarna nedan.

6.3.1 Marknadsrisk

Den faktor som har störst påverkan på värdeförändringar i portföljen är allokeringen mellan tillgångsslagen. Tillåten allokering begränsas av tabellen nedan.

6.3.1.1 Tillgångsallokering och limiter

Tillgångsallokeringen uttrycks som en normalportfölj vilket motsvarar den portföljsammansättning som bedöms krävas för att den förväntade avkastningen ska nå avkastningsmålet. Övergripande fördelning mellan tillgångsslagen fastslås i policyn och framgår av tabellen nedan.

Tillgångsallokeringen ska baseras på tillgångarnas senast tillgängliga marknadsvärden.

Limiterna för tillgångsslagen anger hur stor del av portföljens totala marknadsvärde som maximalt får/minimalt måste utgöras av respektive tillgångsslag.

TILLGÅNGSSLAG	ALLOKERING, %		
	Min	Normal	Max
Svenska aktier	5	15	25
Utländska aktier	25	35	45
Aktier, totalt	35	50	65
Räntebärande värdepapper	20	30	40
Alternativa investeringar	10	20	30
Kassa	0	0	10

6.3.2 Kreditrisk

Placeringar i pensionsmedelsportföljen tillåts ha måttlig kreditrisk. För att begränsa kreditrisken får maximalt 20 % av totalportföljen placeras i räntefonder vars innehav har en snittrating (medelvärde) understigande AA- och maximalt 7,5 % av totalportföljen i fonder vars innehav har en snittrating understigande BBB-. Begränsningen gäller oavsett om fondbesittningen räknas som räntebärande tillgång eller alternativ tillgång.

6.3.3 Ränterisk

Den genomsnittliga durationen i ränteportföljen ska motsvara durationen för ränteportföljens jämförelseindex +/- 2,0 år.

6.3.4 Likviditetsrisk

För att begränsa likviditetsrisken får andelen alternativa investeringar (räknat på maximalt utnyttjande) som har en kvarvarande inlåsning på längre än 5 år maximalt utgöra 15 % av totalportföljen. Vidare får investeringar inte ha en inlåsning på längre än 15 år, exklusive förlängningsoptioner.

6.3.5 Valutarisk

Inom pensionsmedelsportföljen är valutarisken avgränsad till utländska aktier och, i förekommande fall, alternativa placeringar. Ingen valutarisk ska förekomma inom den räntebärande delen av pensionsmedelsförvaltningen. Det innebär att räntefonder antingen ska vara noterade i svenska kronor eller, om de är noterade i utländsk valuta, säkras till svenska kronor.

6.4 Val av jämförelseindex

Förvaltningens effektivitet är en bedömning av förvaltarnas prestationer jämfört med tillgångsslagets genomsnittliga avkastning, ett så kallat jämförelseindex. Jämförelseindex beräknas exklusive transaktionskostnader.

Primärt ska breda, välkända jämförelseindex från etablerade indexleverantörer användas vid jämförelse av portföljens utveckling. *De jämförelseindex som används vid utvärdering av förvaltningen ska i rimlig omfattning täcka de marknader de representerar.*

De jämförelseindex som används för aktieportföljen ska i samtliga fall beräknas inklusive återinvestering av utdelningar. Vid val av jämförelseindex för ränteportföljen ska hänsyn tas till att en del av portföljen kan utgöras av reala värdepapper.

För utvärdering av alternativa placeringar ska huvudregeln vara att jämförelseindex i rimlig grad ska motsvara risken hos underliggande tillgång. I de fall då ett sådant jämförelseindex inte existerar kan jämförelseindex utgöras av exempelvis riskfri ränta + riskpåslag.

6.5 Derivatinstrument

Derivatinstrument kan användas för att minska risken i portföljen. Derivatinstrument används inte i pensionsmedelsförvaltningen annat än för att valutasäkra innehav i räntefond eller indirekt via de investeringsfonder som regionen är investerad i.

Innan valutasäkring kan ske krävs att finansfunktionen säkerställt att alla administrativa åtgärder är etablerade för att möjliggöra och hantera affärerna. Se 2.7 Administrativa förutsättningar.

6.6 Rapportering pensionsmedelsförvaltning

Nivån på avkastningen bedöms i det långa strategiska perspektivet mot avkastningsmålet. I det korta operativa perspektivet är relevanta jämförelseindex som korrekt speglar respektive delmarknad viktigare. Uppnådd avkastning måste också ställas i relation till tagen risk, för att det ska gå att bedöma hur effektiv förvaltningen har varit.

Förvaltare ansvarar för att rapport om placeringarnas fördelning och resultat sänds till regionen så snart som möjligt efter varje månadsskifte.

Rapportering avseende pensionsmedelsförvaltningen ska ske i enlighet med skrivningarna i kapitel 3. Pensionsmedelsrapporten ska minst innehålla uppgifter om:

- tillgångsfördelning
- marknadsvärde
- anskaffningsvärde
- avkastning relativt index och målsättning
- relevanta riskmått
- genomförda affärer

7 DONATIONSMEDELSFÖRVALTNING

Avsnittet gäller för donationsfonder som ingår i samförvaltning. För övriga donationsfonder gäller avsnittet i tillämpliga delar.

7.1 Målsättning donationsmedelsförvaltning

För förvaltningen av donationsmedel är den övergripande målsättningen att uppnå en avkastning som möjliggör en årlig utdelning i enlighet med respektive donationsfonds ändamål, samtidigt som kapitalet inflationssäkras.

7.2 Tillåtna tillgångsslag

Donationsmedelsförvaltningen får placera kapitalet i följande tillgångsslag:

- Aktier
- Räntebärande värdepapper
- Alternativa investeringar
- Likvida medel

7.2.1 Aktier

Direktägande av enskilda aktier är tillåtet om det ingick i fondkapitalet när regionen tog på sig förvaltarskapet. Totalt sett ska en bred branschmässig spridning eftersträvas. Likaså ska, för den utländska aktieportföljen, en bred geografisk spridning eftersträvas.

7.2.2 Räntebärande värdepapper

Den räntebärande portföljen kan utgöras av såväl nominella som reala räntebärande värdepapper.

7.2.3 Alternativa investeringar

Genom att investera i alternativa investeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras.

7.2.4 Likvida medel

Totalportföljen ska normalt vara fullinvesterad. För att hantera kommande utbetalningar kan dock viss likviditet förekomma.

7.3 Risker

Placeringar i kapitalmarknaden innefattar en mängd olika finansiella risker. För att hantera dessa risker och ge portföljen goda förutsättningar att nå målsättningen med donationsmedelsförvaltningen gäller begränsningen nedan.

7.3.1 Marknadsrisker

Den faktor som har störst påverkan på värdeförändringar i portföljen är allokeringen mellan tillgångsslagen. Tillåten allokering begränsas av tabellen nedan.

7.3.1.1 Tillgångsallokering och limiter

Tillgångsallokeringen för donationsmedelsförvaltningen uttrycks som en normalportfölj vilket motsvarar den portföljsammansättning som bedöms krävas för att uppnå målsättning med donationsmedelsförvaltningen. Fördelning mellan tillgångsslagen fastslås i policyn och framgår av tabellen nedan.

Tillgångsallokeringen ska baseras på tillgångarnas marknadsvärden.

Limiterna för tillgångsslagen anger hur stor del av portföljens totala marknadsvärde som maximalt får/minimalt måste utgöras av respektive tillgångsslag.

TILLGÅNGSSLAG	ALLOKERING, %		
	Min	Normal	Max
Svenska aktier	10	20	30
Utländska aktier	30	40	50
Aktier, totalt	45	60	75
Räntebärande värdepapper	20	35	50
Alternativa investeringar	0	5	10
Kassa	0	0	10

7.3.2 Kreditrisk

Placeringar i donationsmedelsportföljen tillåts ha måttlig kreditrisk. För att begränsa kreditrisken får maximalt 20 % av totalportföljen placeras i räntefonder vars innehav har en snittrating (medelvärde) understigande AA- och maximalt 7,5 % av totalportföljen i fonder vars innehav har en snittrating understigande BBB-. Begränsningen gäller oavsett om fondinnehavet räknas som räntebärande tillgång eller alternativ tillgång.

7.3.3 Ränterisk

Den genomsnittliga durationen i ränteportföljen ska motsvara durationen för ränteportföljens jämförelseindex +/- 2,0 år.

7.3.4 Likviditetsrisk

Likviditetsrisken begränsas genom att placeringarna får ha en inlåsning på som längst 12 månader.

7.3.5 Valutarisk

Ingen valutarisk ska förekomma i donationsmedelsförvaltningen. Innehav i räntefonder ska vara noterade i svenska kronor.

7.4 Derivatinstrument

Derivatinstrument kan användas för att minska risken i portföljen. Derivatinstrument används inte i donationsmedelsförvaltningen annat än för att valutasäkra innehav i räntefond eller indirekt via de investeringsfonder som regionen är investerad i.

Innan valutasäkring kan ske krävs att finansfunktionen säkerställt att alla administrativa åtgärder är etablerade för att möjliggöra och hantera affärerna. Se 2.7 Administrativa förutsättningar.

7.5 Rapportering donationsmedelsförvaltning

Finansfunktionen rapporterar det finansiella utfallet avseende stiftelseförvaltningen till regionstyrelsen i årsredovisningen eller i separat ärende enligt regionens rutin.

8 ÖVRIG FINANSFÖRVALTNING

8.1 Målsättning övrig finansförvaltning

Den övergripande målsättningen för övrig finansförvaltning är att ha relevanta begränsningar och riktlinjer för att minska risken för negativa effekter på regionens resultat. Samtidigt säkerställs att arbetsmetoder upprätthålls i linje med relevanta rekommendationer och lagkrav.

8.2 Valutahantering

Vid transaktioner där betalning ska ske i annan valuta än svenska kronor uppstår en valutarisk. Valutarisken uppstår dels som ett resultat av kommersiella och finansiella in- och utbetalningar som görs i annan valuta än svenska kronor (flödesexponering) men den uppstår även i och med att lån eller placeringar görs i annan valuta än svenska kronor (balansexponering).

8.2.1 Kurssäkring

Transaktioner inom regionen i annan valuta än svenska kronor kan kursäkras av finansfunktionen enligt denna policy.

Säkring av valutarisker ska alltid övervägas om risken bedöms ha en betydande påverkan på regionens resultat.

För att eliminera valutarisker i underliggande transaktion får affär till avistakurs, valutatermin och valutaswap användas. Löptiden på termin och swap ska matchas mot valutaflödet.

Handel med valutor i annat syfte än säkring är inte tillåten.

8.3 Leasing

Generellt gäller att stor restriktivitet ska råda beträffande leasing inom regionen eftersom finansiering i de flesta fall kan erhållas förmånligare på annat sätt.

Med leasing avses avtal om hyra av lös egendom. I ett leasingavtal finns två parter, leasegivaren som finansierar egendomen och leasetagaren som hyr egendomen. Leasingavtal betraktas som ett lån (finansiell leasing) om de ekonomiska fördelarna och riskerna som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren och om leasingperioden är mer än tre år. Övriga leasingavtal betraktas som hyra (operationell leasing). I ett leasingavtal ska det finnas ett restvärde enligt branschpraxis på egendomen vid avtalstidens slut.

8.4 Borgensavgift till hel- och delägda bolag

Vid prissättning av borgensavgift till regionens hel- och delägda bolag ska prissättningen eftersträva marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet för de verksamheter som verkar i konkurrens med privata aktörer. Prissättningen ska vara transparent och bestå av den underliggande marknadsräntan för bolaget och en bedömd individuell marknadsmässig marginal.

8.5 Rapportering

Tillämpliga delar i detta kapitel rapporteras enligt god redovisningssed i regionens årsredovisning.

Sverige har undertecknat en rad konventioner vilka alla betecknas som lika viktiga och ska följas. I FN:s deklaration om mänskliga rättigheter fastslås att de mänskliga rättigheterna är universella och odelbara, hänger ihop och ska inte inbördes rangordnas.

Exempel på konventioner och överenskommelser som avses är följande:

- FN Global Compact
- OECD:s riktlinjer för multinationella företag

Mänskliga rättigheter

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- FN:s konvention om barnets rättigheter

Arbetsrättsliga frågor

- ILO-konventionerna

Miljö

- Internationella miljökonventioner

Korruption

- FN:s konvention mot korruption

Övriga konventioner

- FN:s konvention om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ottawa-konventionen)
- FN:s konvention om klustervapen
- Fördraget om ickespridning av kärnvapen
- FN:s konvention om förbud mot kemiska vapen
- FN:s konvention om förbud mot biologiska- och toxinvapen

RATING

BILAGA 2

En kreditrating ger en bedömning av sannolikheten för att skulden kommer att återbetalas inom utsatt tid. Ratingen ger således investerare information om låntagares kreditvärdighet. Ur låntagarens perspektiv kan rating vara intressant då de blir bedömda på enhetliga grunder. En hög rating medför dessutom i normalfallet en lägre lånekostnad. Internationellt är Moody's och Standard & Poor de dominerande ratinginstituten och det är deras ratingskalor som oftast hänvisas till.

Rating, S&P	Rating, Moody's	Tolkning
Investment grade		
AAA	Aaa	Bästa kvalitet. Extremt stark betalningsförmåga
AA (+/flat/-)	Aa (1/2/3)	Hög kvalitet. Mycket stark betalningsförmåga
A (+/flat/-)	A (1/2/3)	Stark betalningsförmåga. Viss känslighet för negativa händelser.
BBB (+/flat/-)	Baa (1/2/3)	Adekvat betalningsförmåga
Spekulativ kreditvärdighet		
BB (+/flat/-)	Ba (1/2/3)	Större ovisshet eller exponering mot ogynnsamma ekonomiska omständigheter
B (+/flat/-)	B (1/2/3)	Stor sårbarhet men kan i dagsläget möta betalningskrav
CCC (+/flat/-)	Caa	Kan ej möta åtaganden eller faran för detta är överhängande
CC	Ca	Med stor sannolikhet betalningsinställelse
C	C	Lägsta kreditbetyget. Konkursansökan har inlämnats.
D	D	Konkurs

ORDLISTA (ORDEN ÅTERFINNS UNDERSTRUKNA I RIKTLINJEN)

BILAGA 3

Alternativa investeringar - är tillgångar som normalt uppvisar låg korrelation med tillgångsslagen aktier och räntebärande värdepapper. Genom att investera i alternativa placeringar med en låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljrisken reduceras.

Avistakurs – handel till den aktuella valutakursen på marknaden vid omedelbar transaktion.

Derivatinstrument - Ett instrument vars värde baseras på och följer värdet på ett underliggande värdepapper. Exempel på derivatinstrument är optioner och terminer.

Duration - Kan beskrivas som en obligations vägda genomsnittliga återstående löptid. Måttet beskriver obligationens räntekänslighet, dvs. hur mycket priset på obligationen ändras när räntenivån ändras med en procentenhet.

Exponering - Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras p.g.a. förändringar i underliggande marknad.

Finansfunktionen - Finansfunktionen är den administrativa enhet som har ansvar för skuld- och likviditetsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning, donationsmedelsförvaltning och övrig finansförvaltning.

Finansförvaltning - syftar på det arbete som utförs av finansfunktionen inom ramen för finanspolicyn.

Finansiella risker – samlingsbegrepp på olika risker kopplade till de finansiella marknaderna. Flertalet finansiella risker har den speciella egenskapen att de är symmetriska, d.v.s. de kan förändras i positiv såväl som negativ riktning.

Forward rate agreements (FRA) - Ett terminskontrakt om bestämd ränta som ska betalas eller erhållas på ett framtida specifikt datum, ofta med 3-månaders ränta som underliggande marknadsränta.

Index - Mått på en marknads eller delmarknads utveckling. Benämns även benchmark/jämförelseindex och används som jämförelseobjekt för en portföljs avkastning och utveckling.

Investeringsfond - Fond som förvaltar aktier och andra värdepapper och som administreras av särskilt fondbolag. Fonden ägs av andelsägarna, vilket betyder att förvaltaren inte under några omständigheter kan använda fondens tillgångar för att täcka förluster i förvaltarens verksamhet. En fond som är registrerad i Sverige står under Finansinspektionens tillsyn och följer den svenska fondlagstiftningen. Inom EU finns ett särskilt direktiv som gäller fondverksamhet. Det gör att fondlagstiftningen i de olika EU-länderna i stort överensstämmer. I länder utanför EU kan det dock finnas stora avvikelser i regelverken.

Kapitalbindning – den sammanvägda genomsnittliga återstående löptiden på en låneportfölj.

Kreditfacilitet – är en form av avtal där ett kreditinstitut lånar ut en viss summa pengar mot en avtalad kostnad och löptid tex en checkräkningskredit som kan utnyttjas vid kortsiktiga eller medelfristiga likviditetsbehov. Med kreditfacilitet menas också ett avtal (innefattande en avgift) med banken om att i framtiden ha möjlighet och tillgång till en summa pengar, ett s.k. "lånelöfte".

Korrelation – samvariation.

Kreditrisk – ett mått på motpartens kreditvärdighet. Kreditrisken kan ses som det belopp som riskerar att gå förlorat om motparten hamnar på obestånd.

Likvida medel - medel på depåkonto, bankräkning (tillgodohavanden på bank) och dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper.

Likviditet – Begreppet har ett flertal innebörder exempelvis:

- Kortsiktig betalningsförmåga, det vill säga förmåga att i tid fullgöra sina betalningsförpliktelser.
- Benämning för kassamedel.
- Mått på omsättningen i ett instrument eller på en marknad.

Likviditetsrisk - risken att tillgångarna eller kreditramar inte kan omsättas utan kraftig värdeminskning eller i tid för att möta betalningsåtaganden.

Limit – begränsning.

Löptid - Den tid som återstår till ett värdepappers förfall.

Marknadsvärde - Värdet av en tillgång vid rådande marknadsprissättning.

Obligation - Skuldebrev med löptid över ett år.

Option - Avtal som ger innehavaren rätten - men inte skyldigheten att köpa (köpoption) eller sälja (säljoption) en viss tillgång till ett förutbestämt pris under en viss förutbestämd tidsperiod. Utfärdaren av optionen har skyldighet att sälja (köpoption) eller köpa (säljoption) tillgången.

OTC-affärer - kontrakt som är skräddarsydda efter kundens önskemål och omfattar vanligtvis instrument och löptider som inte erbjuds på någon börs.

Rating - Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt. Se även bilaga 2.

Reala räntebärande värdepapper - Med reala räntebärande värdepapper avses obligationer där man som investerare får kompensation för inflationsutvecklingen.

Risfri ränta - Den ränta som erhålls när man investerar i kortfristiga räntebärande värdepapper utgivna av staten.

Riskmått - Olika sätt att kvantifiera finansiella risker. Ett exempel på riskmått är avkastningens standardavvikelse.

Räntebindning - den genomsnittliga kvarvarande tiden till ränteomsättning i en skuldportfölj.

Räntegolv - En begränsning för hur låg avkastningen på en placering kan bli som lägst. För detta betalas en premie.

Ränterisk - Är risken att värdet på räntebärande tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt sätt när marknadsräntan ändras. Ett alternativt sätt att beskriva risken är att det motsvarar marknadsräntans påverkan på räntekostnaden.

Ränteswap - Avtal om byte av räntebetalningar från fast till rörlig räntesats och vice versa. Används i syfte att ändra durationen i portföljen på ett kostnadseffektivt sätt.

Räntetak - En begränsning för hur hög den rörliga räntan på ett lån maximalt kan bli. För detta betalas en premie.

Samförvaltning - Ett antal stiftelser, vars sammanlagda förmögenhet förvaltas i samma fond/fonder där den enskilda stiftelsens innehav utgör en procentuell del av det sammanlagda värdet i fond/fonderna.

Strategisk allokering - Anger i vilka tillgångsslag som medel får placeras samt fördelningen mellan tillgångsslagen.

Swap - Ett avtal om byte av villkor, exempelvis rörlig ränta mot fast ränta (ränteswap), byte av valutaflöden mellan olika valutor (valutaswap) o.s.v.

Valutarisk - Valutarisk innebär att en förändring av den svenska kronans kurs gentemot andra valutor påverkar resultatet eller balansen. Risken uppstår främst vid placering eller upptagande av lån i utländsk valuta.